

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 7. september 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0247(COD)

6604/1/21
REV 1 ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280
PARLNAT 163

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse ühinemiseelse abi instrument (IPA III)

- Nõukogu põhjendused
- Nõukogu poolt vastu võetud 7. septembril 2021

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 14. juunil 2018 ettepaneku, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)¹ mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) rubriigis 6 („Naabrus ja maailm“).
2. Euroopa Parlamendis anti see eelnõu menetlemiseks väliskomisjonile (AFET). Euroopa Parlament võttis oma seisukoha vastu 27. märtsil 2019².
3. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 12. detsembri 2018. aasta täiskogu istungil³ ning Regioonide Komitee 5.–6. detsembri 2018. aasta täiskogu istungil⁴.
4. Laienemise ja ELiga ühinemisläbirääkimisi pidavate riikide töörühm vaatas ettepaneku läbi Austria⁵ ja Rumeenia eesistumise ajal ning nõukogu jõudis 19. märtsil 2019 kokkuleppele osalises üldises lähenemisviisis⁶.
5. Euroopa Ülemkogu 21. juuli 2020. aasta järeldused võimaldasid alaliste esindajate komiteel viimistleda nõukogu läbirääkimisvolitused oma 28. oktoobri 2020. aasta istungil⁷ pärast laienemise ja ELiga ühinemisläbirääkimisi pidavate riikide töörühmas Saksamaa eesistumise ajal peetud täiendavaid arutelusid.
6. Institutsioonidevahelised läbirääkimised Euroopa Parlamendiga kavandatava rahastamisvahendi üle algasid Soome eesistumise ajal ning jätkusid Horvaatia, Saksamaa ja Portugali eesistumise ajal.

¹ 10184/18 + ADD 1 + ADD 2

² 7802/19

³ 15601/18

⁴ 15622/18

⁵ 15532/18

⁶ 7539/19

⁷ 12373/20

7. Viimane mitteametlik kolmepoolne kohtumine toimus 2. juunil 2021 ja selle tulemusel jõuti lahendamata küsimustes poliitilisele kokkuleppele. 2021. aasta jaanuaris oli vaja korraldada veel tehnilisi kohtumisi, et vormistada kokkulepe seadusandlikuks tekstiks ja täpsustada mitmed lahendamata üksikasjad, mille kaasseadusandjad kinnitasid seejärel kirjalikult.
8. Esialgne kokkulepe esitati 14. juunil 2021 laienemise ja ELiga ühinemisläbirääkimisi pidavate riikide töörühma liikmetele, kellel ei olnud teksti suhtes vastuväiteid.
9. Alaliste esindajate komitee kinnitas lõpliku kompromissteksti 28. juunil 2021⁸.
10. Euroopa Parlamendi väliskomisjonis (AFET) toimus 1. juulil 2021 kinnitav hääletus. Väliskomisjoni esimees kirjutas 15. juulil 2021 alla alaliste esindajate komitee (COREPER II) eesistujale adresseeritud kirjale, milles märgitakse, et kui nõukogu edastab Euroopa Parlamendile ametlikult oma seisukoha selle kirja lisas esitatud kujul, soovivad nad Euroopa Parlamendi täiskogul nõukogu seisukoha pärast õiguskeelelist kontrolli Euroopa Parlamendi teisel lugemisel muudatusteta heaks kiita.

II. EESMÄRK

11. IPA III eesmärk on toetada abisaajaid selliste poliitiliste, institutsiooniliste, õigus-, haldus-, sotsiaal- ja majandusreformide vastuvõtmisel ja elluviimisel, mida neilt nõutakse liidu väärtustega kooskõla saavutamiseks ning oma õigusnormide järk-järgult vastavusse viimiseks liidu normide, standardite, poliitika ja tavadega („*acquis*“), pidades silmas tulevast liidu liikmesust, aidates seeläbi kaasa vastastikusele stabiilsusele, julgeolekule, rahule ja healolele. IPA III tagab järjepidevuse IPA II-ga (mis hõlmab perioodi 2014–2020) ning täiendavuse muude liidu rahastamisvahenditega (eelkõige naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendiga „Globaalne Euroopa“) ja poliitikameetmetega (nt kliimamuutuste valdkonnas).

⁸ 9890/21 + ADD1

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

12. Euroopa Parlament ja nõukogu pidasid läbirääkimisi eesmärgiga saavutada kokkulepe nõukogu esimese lugemise seisukoha etapis („varane teise lugemise kokkulepe“).
13. Nõukogu esimese lugemise seisukoha tekst kajastab õiglast kompromissi, mis saavutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel komisjoni toetusel toimunud läbirääkimistel.
14. Kokkulepe keskendub järgmistele elementidele:
 - IPA III meetmeid tuleb rahastada temaatilise lähenemisviisiga, et maksimeerida liidu abi mõju, tagades kooskõla, sünergiad ja vastastikuse täiendavuse muude liidu välisgevuse valdkondade ning asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega;
 - sidusus abi ja üldise laienemispoliitika raamistiku vahel ning komisjoni ja liikmesriikide koostöö IPA III alusel antava abi ja muu abi vahelise sidususe tagamisel ja kattumise vältimisel;
 - käesoleva määruse kohane abi põhineb nii tulemuspõhisel lähenemisviisil kui ka õiglase osa põhimõttel: abi diferentseeritakse ulatuse ja intensiivsuse alusel, võttes arvesse abisaajate tegevuse tulemuslikkust, samal ajal kui nende abisaajate vajadusi ja suutlikkust tuleb arvesse võtta, et vältida abi ebaproportsionaalselt madalat taset võrreldes teiste abisaajatega;

- nähakse ette, et abi ulatust ja intensiivsust võib kohandada juhul, kui abisaaja tegevuses tehakse kindlaks märkimisväärne tagasimineku või püsivate edusammude puudumine põhivaldkondades (õigusriik ja põhiõigused, demokraatlikud institutsioonid ja avaliku halduse reform ning majandusareng ja konkurentsivõime), sealhulgas vähendades rahalisi vahendeid proportsionaalselt ja suunates neid ümber, seadmata seejuures ohtu toetuse andmist meetmetele, mille eesmärk on parandada põhiõiguste austamist, demokraatiat ja õigusriiki, sealhulgas toetus kodanikuühiskonna ja asjakohasel juhul kohalike asutustega tehtavale koostööle. Kui tehakse taas edusamme, muudetakse abi sellele vastavalt, et neid jõupingutusi täiendavalt toetada.
- spetsiaalne strateegianõukogu EFSD+ toimingute haldamiseks Lääne-Balkani riikides;
- tagada liidu rahastamise nähtavus sellise abi saajate poolt, eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel ja nende kohta aru andmisel, rõhutades liidult saadud toetust ja sellest inimestele tulenevat kasu nähtaval viisil käesoleva määruse alusel toetatavate meetmetega seotud teavitusmaterjalides; ning andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta strateegilisel viisil sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet;
- tasakaal rahastamisvahendi menetlussätete vahel: lepiti kokku, et programmdokumendid võetakse vastu rakendusaktidega ning et komisjonile antakse volitused võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse teatavad konkreetsed eesmärgid ja temaatilised prioriteedid koostööks ning muudetakse abi valdkondlikke prioriteete ja peamiste tulemusnäitajate loetelu II, III ja IV lisa;
- tulemuslikkuse põhinäitajate loetelu kasutatakse selleks, et mõõta edusamme ja vajaduse korral I lisa loetletud abisaajate valmidust ning liidu panust IPA III erieesmärkide saavutamisse (IV lisa);
- määruse tagasiulatuv kohaldamine alates 1. jaanuarist 2021 (põhijendus 36).

IV. KOKKUVÕTE

15. Nõukogu leiab, et tema esimese lugemise seisukoht kujutab endast nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel komisjoni toetusel toimunud mitteametlike läbirääkimiste tulemuste tasakaalustatud esindatust ning et pärast vastuvõtmist täidab uus määrus eesmärki tagada ühinemiseelse abi tõhus, sidus ja terviklik rahastamine.
-